

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2

**THE INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE OFFICE OF PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 2**

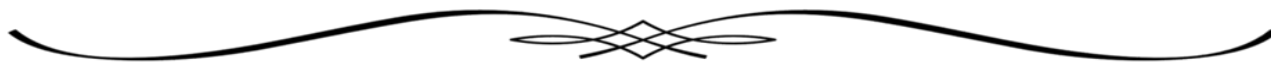
¹ ธนิต รัตนศักดิ์ดา ² ดร.สมชาย เทพแสง ³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ผ่องพิทยา

¹ Tanit Rattanasakda ² Dr.Somchai Thepsaeng ³ Assistant Professor Dr.Kisda Pongpittaya

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

² ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

³ ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

Received : February 7,2022

Revised : February 18,2022

Accepted : February 25,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน และศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ประจำปี การศึกษา 2564 จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราชญ์บุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการ นิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ และด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ครูโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการงานภายในสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the instructional leadership of school administrators. Under the Prachinburi Primary Educational Service Area Office 2, according to the opinions of teachers classified by educational background, work experience, and school size. Moreover, this research aims to study the guidelines for developing the instructional leadership of school administrators under the Office of Prachinburi Primary Educational Service Area 2. The samples used in the research were school teachers under the Office of Prachinburi Primary Educational Service Area 2, for the instructional year 2021. 270 people were employed as questionnaires and open-ended interviews. The data were analyzed using the software package. The statistics used were mean, standard deviation, t-value, one-way variance test, and content analysis.

The results showed:

1. The instructional leadership of school administrators under the office of Prachinburi Primary Educational Service Area Office 2. Overall and by aspects at a high level sorted averages from least to most: teaching supervision, assessment and checking student progress, Promotion of the instructional atmosphere, in planning the mission, and curriculum and teaching, respectively.

2. The results of the comparison of the instructional leadership of educational institution administrators Affiliated with the office of Prachinburi Primary Educational Service Area 2, according to teachers' opinions classified by educational background, it was found that overall and each aspect was significantly different at the .05 level.

3. The results of the comparison of the instructional leadership of educational institution administrators Affiliated with office of Prachinburi Primary Educational Service Area, Region 2 classified by work experience. it was found that overall, each aspect has no different.

4. The comparison of the instructional leadership of educational institution administrators Affiliated with office Prachinburi Primary Educational Service Area 2, classified by school size, found that overall, there was no difference. However, when considering each aspect, it was found that the curriculum and teaching aspect Small school pairs with the medium school. There was a statistically significant difference at the .05 level and on the assessment and monitoring of student progress. The pairs of medium-sized and large schools were significantly different at the .05 level.

5. Guidelines for developing the instructional leadership of school administrators Affiliated with office Prachinburi Primary Educational Service Area 2, as follows: 1) Educational institution administrators should involve teachers in setting the instructional goals of educational institutions; 2) Educational institution administrators should encourage the use of modern media and technology in the management of work within the educational institution, 3) the administrator of the educational institution, teachers should be developed to have knowledge in the preparation of educational institutions' curriculum, and 4) educational institution administrators should constantly build morale in their work to make employees work happily. As a result, the work achieves its objectives efficiently.

Keywords: Leadership, The Instructional

ภูมิหลัง

ภาวะผู้นำทางวิชาการ นับว่ามีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่ไข การจัดการเรียนการสอน เป็นความสามารถโน้มน้าวจูงใจหรือชี้นำบุคคลในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ [1] ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ใช้โอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารสถานศึกษาเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ [2]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ได้รายงานข้อมูลผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในแผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2562 คะแนนเฉลี่ยรวมลดลงกว่า ปีการศึกษา 2561 ทั้ง 2 ด้าน คิดเป็นร้อยละ 3.83 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงกว่าปีการศึกษา 2561 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 4.48 [3]

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 และศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ทราบข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 สามารถใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาตนเองได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ และหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหาร ให้ทำงานมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จาก 57 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 270 คน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 58 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .94 และแบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบปลายเปิด (Open Ended) โดยผู้วิจัย ได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ครอบคลุมหลักการและมีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าที (t-test for independent samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการ

ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ และด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ จำแนกตามรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารได้กำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน และผู้บริหารได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนให้ครูและบุคลากรได้รับทราบ

1.2 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน โดยรวมและรายข้อ อยู่ใน

การแก้ไขปัญหา ผู้บริหารให้กำลังใจบุคลากรในการแก้ไขปัญหาและผู้บริหาร คิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การแก้ไขปัญหาลงมือไปนั้น ดีกว่าเดิม

1.3 ด้านการนิเทศการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการนิเทศการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพในโรงเรียนโดยการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การสอน ผู้บริหารวางแผนร่วมกับครูในการนิเทศการสอนครั้งต่อไป และผู้บริหารให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพนอกโรงเรียนอย่างไม่ปิดกั้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนเข้านิเทศการสอน

1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้คำแนะนำครูด้านการวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง ผู้บริหารให้ครูรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อสรุปผลนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่เรียนดี

1.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารจัดสรรคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอสำหรับนักเรียน ผู้บริหารจัดสรรโต๊ะ-เก้าอี้ ให้เพียงพอกับนักเรียนและผู้บริหารจัดสรรห้องสมุดที่มีคุณภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เป็นระเบียบ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน คู่วิทยากรขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน คู่วิทยากรขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการงานภายในสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการตามลำดับ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่องจากการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู รวมถึงการให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกสถานศึกษา ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของคุณครูแต่ละคน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญญา พลับจิม [1] กล่าวถึง การนิเทศ การสอน คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำ การสนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม ประเมินผล พัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของคุณครูเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน นอกจากนี้ Krug [9] กล่าวถึง การนิเทศการสอน ถือว่าเป็นวิธีในการพัฒนาครูอย่างจริงจัง ไม่ใช่การนิเทศตามสภาพปัญหา การประเมินการดำเนินงานเป็นการประเมินย้อนหลัง แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้าจึงต้องใส่ใจเรื่องกรณีนี้ให้มากกว่าทำอะไรอยู่ตอนนี้ ไม่ใช่การมองสิ่งที่ทำไปแล้วที่ผ่านมา ผู้นำต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

1.2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งตรงหรือทางอ้อม มีวิธีในการประเมินความก้าวหน้าที่หลากหลายและทำอย่างเป็นประจำ โดยพิจารณาผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน มา

แก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อนและส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนที่เรียนดี รวมถึงการสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบและใช้เวลาส่วนใหญ่ช่วยเหลือนักเรียนตลอดปีการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ [5] กล่าวถึง การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนมีความสำคัญ ผู้บริหารควรตรวจสอบคุณภาพการเตรียมนักเรียนและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยพิจารณา ผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบว่าการพัฒนา กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจน และสนองตอบความคาดหวังของโรงเรียน นอกจากนี้ Van and Kruger [10] กล่าวถึง การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นภาระงานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สำคัญ

1.3 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่จัดสรรทรัพยากรให้กับครูหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดห้องสมุด และแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกต่อการใช้งานและมีจำนวนเพียงพอ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้กับนักเรียน มีความปลอดภัยและเป็นระเบียบมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากร มีการดูแลเอาใจใส่ครู บุคลากร และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชราภรณ์ จันทพล [4] กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรให้กับครูหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกในการใช้และมีจำนวนเพียงพอ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนให้กับนักเรียน นอกจากนี้ McEwan [8] กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการเป็นองค์ประกอบในการปฏิบัติสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล

1.4 ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่กำหนดภารกิจของสถานศึกษา จากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด มีเป้าหมายและจุดเน้นที่เน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน รวมถึงการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบโดยทั่วกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชราภรณ์ จันทพล [4] กล่าวถึง การวางแผนกำหนดภารกิจ จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย มาตรการและดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด นอกจากนี้ Hallinger and Murphy [6] กล่าวถึง การวางแผนกำหนดภารกิจ ช่วยสร้าง ความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ช่วยในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมีความชัดเจน ที่มงานมีส่วนในการกำหนดแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้ง่ายต่อการนำไปสอน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และช่วยการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนเป็นการสื่อสารที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบโดยทั่วกัน

1.5 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพ กำหนดเวลาเรียน กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ออกแบบการสอนของแต่ละกลุ่มสาระเป็นการดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู ให้

ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการวัดและประเมินผลนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องทราบถึงขอบข่ายรายวิชาที่เปิดสอน รวมถึงความรู้ที่จำเป็นในการสอนด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ [5] กล่าวถึง การจัดการหลักสูตรและการสอน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการประสานการใช้หลักสูตร การดำเนินการให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการวัดและประเมินผลนักเรียน โรงเรียนสามารถให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทักเกี่ยวกับวิธีสอน นอกจากนี้ Ubben and Hughes [7] กล่าวถึง การจัดการหลักสูตรและการสอน เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สำคัญ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน อาจมีทัศนคติที่แตกต่างกัน หรือมีความสนใจคนละด้าน จึงทำให้มองภาพรวมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สารกรณ์ [11] ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เศรษฐกร ไชยดำ [12] ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จึงทำให้การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตกร นันทิพย์ [14] ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร วรรณภากร [15] ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน คู่โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน คู่โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็ขนาดใด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 มีการบริหาร งานวิชาการในรูปแบบที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน จึงทำให้การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร วรรณภากร [15] ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย จันทา [13] ได้ศึกษาเรื่อง วิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 สรุป ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ด้านงานวิชาการของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ [2] ได้ศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการทำงาน มีเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างชัดเจน คิดอย่างสร้างสรรค์ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายทันสมัย มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ทำงานเป็นทีม มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ บุญโพธิ์ [14] ได้ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่สูงขึ้น มีการจัดอบรมให้ความรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรให้ชัดเจนแก่บุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร เพื่อสนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นที่เอื้อกับบริบทของสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและเต็มความสามารถ ควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะด้านการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน สนับสนุนให้ครูวัดผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูได้จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2
- 2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2
- 2.3 ควรการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายกรณี ในสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนในฝัน ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- [1] เพ็ญญา พลับฉิม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- [2] ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- [3] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. ปราชญ์บุรี: ม.ป.พ.
- [4] พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [5] เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [6] Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principal. *The Elementary School Journal*, 86(2), 221-224.
- [7] Ubben, G. C. & Hughes, L. W. (1987). *The principal : Creative Leadership for Effective Schools*. Boston : Allyn and Bacon.
- [9] Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.
- [8] McEwan, E.K. (1998). *Seven step to Effective Instructional Leadership*. Thousand Oaks : Corwin Press.

- [10] Van Deventer, I., & Kruger, A. G. (2003). *An educator's guide to school management skills*. Pretoria: Van Schaik.
- [11] วาสนา สารภรณ์. (2556). การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [12] เศรษฐการ ไชยดำ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). ร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- [13] ฉัตรชัย จันทา. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมวารสาร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 9 (33), 245-255.
- [14] กฤตกร นันทิพย์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [15] วิเชียร วรรณภากร. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.